

Dkt. Ted Hildebrandt, John Eliot, Kipindi cha 1, Kuzaliwa Uingereza kwa Roxbury, MA

© 2024 Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Ted Hildebrandt katika mafundisho yake kuhusu John Eliot, 1604-1690, Mtume wa Wahindi. Hiki ni kipindi nambari moja, Umuhimu wa Eliot, Mizizi ya Kiingereza, Mhudumu huko Boston kwa Kanisa la Kwanza la Roxbury.

Karibu katika uwasilishaji huu wa maisha na kazi ya John Eliot, aliyeishi kati ya 1604 na 1690.

Jina lake la mwisho lilikuwa kwamba alikuwa Mtume wa Wahindi. Yeye ni mmoja wa walowezi wa kwanza wa kizazi cha kwanza wa Amerika. Kwa hivyo, tunarudi moja kwa moja mwanzoni hapa na John Eliot.

Tutagawanya hili katika sehemu tatu. Sehemu ya kwanza itamwambia, kimsingi, kwa nini tunafanya Eliot, umuhimu wake, na matokeo ya umuhimu wake. Na kisha tutafanya miaka 27 ya kwanza ya maisha yake nchini Uingereza.

Na kisha tutamfanya aje Amerika, Boston, na kisha Roxbury, ambapo aliishi kanisani hapo. Na hiyo ni kama miaka 39 ya kwanza ya maisha yake, 27 nchini Uingereza na kisha miaka 12 ijayo hapa Amerika. Baada ya hapo, tutaingia katika kipindi nambari mbili.

Kipindi nambari mbili kitaangazia wigwam yake kwenye wigwam ya Wabon mnamo 1646; hapa ndipo anapowashirikisha Wahindi, kwa Natick na vijiji 14 vya Wahindi vilivyokuwa vikisali alivyojenga hadi karibu 1675. Kwa hivyo, kuanzia karibu 1646 hadi 1675. Na kisha una Vita vya Mfalme Philip.

Na tutamaliza kipindi hicho na Vita vya Mfalme Filipo na kuanza kipindi kinachofuata, kipindi cha tatu, ambacho kitakuwa cha mwisho. Tunaanza na Biblia aliyoiandika na kuingiliana na Biblia hiyo. Hiyo ilikuwa Biblia ya kwanza kuchapishwa Amerika, na alitafsiri Biblia katika lugha ya Wampanoag ya Algonquin.

Ilikuwa Biblia ya kwanza kuchapishwa Amerika. Tutaangalia hilo. Kisha tutaanzia Vita vya Mfalme Philip mwaka wa 1675 hadi mwisho wa maisha yake, miaka 15 mwaka wa 1690, na kuonyesha jinsi Vita vya Mfalme Philip vilivyoharibu, vilivyokuwa vibaya kwa Wahindi waliokuwa wakisali na misheni yake, na jinsi ilivyokuwa vigumu kwake kuanza upya baada ya uharibifu wa Vita vya Mfalme Philip mwaka wa 1675.

Kwa hivyo, hebu tuanze na umuhimu wa John Eliot. Na ninachotaka kufanya ni kufungua na sita. Kwanza kabisa, kwa nukuu maarufu kutoka kwa Eliot, hutafanya mambo ya ajabu bila ndoto ya ajabu.

Hutafanya mambo ya ajabu bila ndoto ya ajabu. Na mtu huyu kweli alikuwa na ndoto, akitafsiri Biblia katika lugha ya Wahindi asilia wa kabila la Algonquin hapa Massachusetts. Na alikuwa ametumia muda mwingi wa maisha yake akifanya hivyo.

Alifanya hivyo na akaichapisha. Na ilikuwa ya kushangaza kile mtu huyu mmoja alifanya, kwa msaada wa marafiki zake, kwa njia. Kwa hivyo, kwanza kabisa, nitakuonyesha picha za Kumbukumbu na Maktaba ya Usharika kwenye 14 Beacon Street, Boston, karibu kabisa na Ikulu ya Jimbo, Jumba kubwa la Jimbo la Golden Dome la Boston kwenye Beacon Hill, ng'ambo ya kona ya paka kutoka ile kwenye Mtaa wa Beacon, nambari 14, ni Kumbukumbu na Maktaba ya Usharika.

Nje ya maktaba, kuna vinyago vinne vilivyochongwa, na naamini ni marumaru. Na unacho kimojawapo ni Mkataba wa Mayflower, uliofanywa mwaka wa 1620, wakati William Bradford na mahujaji walipofika Plymouth Rock na Mkataba wa Mayflower. Mkataba wa Mayflower unaashiria utawala wa sheria kwa idhini ya watawaliwa.

Utawala wa sheria kwa idhini ya watawaliwa. Kimsingi, mahujaji, hii ilikuwa hati yao, 1620. Kwa hivyo, kuna unafuu wa msingi wa hilo, muhimu sana kwa Foundation of America.

Pili, una mahujaji wanaoadhimisha Sabato katika Kisiwa cha Clark mnamo Desemba 20, 1620. Tena, uhuru wa kuabudu na dhamiri. Na hilo linaonyeshwa kwa jiwe kisha katika kitabu hiki cha msingi.

Ya tatu ni kuanzishwa kwa Chuo Kikuu cha Harvard mnamo 1636. Na kwa hivyo, kuna sehemu ya chini ya ardhi, hiyo ni ya tatu, sehemu ya chini ya ardhi ya kuanzishwa kwa Chuo Kikuu cha Harvard, jambo kubwa hata hadi leo. Mwishowe, ilibidi uchague nyingine, Mayflower Compact, mwanzilishi wa Chuo Kikuu cha Harvard, na ni John Eliot akizungumza na Wahindi.

Na kwa hivyo una John Eliot akiwahubiria Wahindi Wenyeji katika eneo la Nonantum, au eneo la Silverlake/Newton, tunaloliita Newton leo, makazi mwaka wa 1646. Hii inaonyesha ushuhuda wa jamii na uhisani wa walowezi wa mapema na shauku yao ya kufuata na kueneza injili kwa Wahindi. Hapa tuko katika Mtaa wa 14 Beacon, ambapo unaweza kuona Kumbukumbu ya Maktaba ya Usharika.

Na utaona juu ya mlango upande wa kushoto na kulia, kuna michoro miwili kila upande wa vichochoro hivi vya chini. Na moja ni Mkataba wa Mayflower, lingine ni mwanzilishi wa Harvard, na kisha John Eliot, ambayo tutaonyesha katika video hii. Kwa hivyo hiyo ni jambo moja linaloonyesha umuhimu wake, uliochongwa kwa jiwe juu ya Maktaba ya Usharika.

Alikuwa mchungaji wa kutaniko na alitetea kwa nguvu aina hiyo ya sera ya kanisa. Pili, unapoingia Mtaa wa Beacon, utaona kile kinachoitwa Ukumbi wa Bendera ukumbini; kuna michoro kadhaa mizuri ya ukutani juu. Na sasa nitakuonyesha kimsingi video ya ukutani niliufanya mwaka wa 360.

Na nadhani ni nani kati ya michoro yote ya ukuta katika hili ambayo tunaweza kufanya katika historia ya Massachusetts? Hapa, una John Eliot akizungumza na Wahindi katika ukuta wa ukuta katika Ukumbi wa Bendera. Hii iko katika Jumba la Golden Dome Statehouse kwenye Beacon Hill.

Na hilo, tena, linaonyesha umuhimu wake, ambao ulitambuliwa na watu waliochora na kupaka rangi ukuta huo katika eneo hilo. Hapa, unaweza kuona ukuta wa John Eliot akiwahubiria Wahindi katika mzunguko huu mzuri katika Ukumbi wa Bendera katika Ikulu ya Jimbo kwenye Mtaa wa Beacon, karibu kabisa na Baraza la Wawakilishi, Kuba la Dhahabu, Ikulu nzuri. Ukuta wa John Eliot akiwahubiria Wahindi umeonyeshwa hapa.

Jambo la tatu linaloonyesha alikuwa nani na kutambua mafanikio yake ni kitabu cha kwanza kuchapishwa Amerika, kitabu cha Bay Psalm. Kitabu cha Bay Psalm kilichapishwa mwaka wa 1640. Kitabu cha Bay Psalm kilitafsiriwa na John Eliot, pamoja na Thomas Weld na pengine Richard Mather na wengine.

Kimsingi, ilichukua na kuweka kinanda katika wimbo ili mahujaji waweze kuimba na Wapuritani waweze kuimba. Nilifanya makosa tu hapo. Mahujaji ni tofauti na Wapuritani.

Mahujaji walikuwa waasi. Walitaka kujitenga na kanisa, kanisa la Anglikana. Na hivyo, walikwenda Uholanzi au chochote kile.

Na kisha wakaja Amerika, mbali huko Bradford. Walikuwa watenganishi, ilhali Wapuritani walitaka kulitakasa kanisa kutoka ndani. Na kwa hivyo, walishikilia kanisa la Anglikana na kujaribu, ndiyo maana wanaitwa Wapuritani, ili kutakasa.

Kwa hivyo, kuna tofauti kati ya mahujaji, ambao walikuwa waasi, na mahujaji. Baadaye, wangekusanyika; Nadhani mwishoni mwa karne ya 17, wangekusanyika pamoja kabla tu ya miaka ya 1700, yapata mwaka 1690, naamini. Lakini hata hivyo, tukirudia hilo, kitabu cha kwanza cha nyimbo za Bay, Kitabu cha Zaburi, kilitafsiriwa na Eliot na kilikuwa kitabu cha kwanza kuchapishwa Amerika huko Cambridge, Massachusetts.

Kisha inakuja kazi yake kuu, tafsiri ya Biblia, kurasa zake zote 1180, katika lugha ya Algonquin au Wampanoag. Eliot alifanya tafsiri hiyo kwa kiasi kikubwa peke yake kwa msaada wa watafsiri asilia na mambo mengine, lakini kwa kiasi kikubwa yeye mwenyewe. Mnamo 1663, Biblia ya kwanza ilichapishwa Amerika.

Biblia ya Kwanza Amerika. Sababu ya kutochapisha tena Toleo la King James ni kwamba Toleo la King James lilianzishwa mwaka wa 1611. Sawa, kwa hivyo huu ni mwaka wa 1663, Biblia ya kwanza kuchapishwa Amerika.

Kimsingi, hawangeruhusu Biblia ichapishwe Amerika. Kwa hivyo ilibidi waingize Biblia ya King James Version, Biblia ya Geneva, na Biblia zingine Amerika. Kwa hivyo, Biblia ya kwanza kuchapishwa Amerika ilikuwa Biblia ya Kihindi iliyotafsiriwa na John Eliot.

Jambo lingine la kuvutia ni kwamba shule ya upili ya kwanza na ndefu zaidi inayoendelea Amerika ni Shule ya Kilatini ya Roxbury, iliyoanzishwa mwaka wa 1645 na kuanzishwa na, nadhani nani, John Eliot. John Eliot aliishi Roxbury, kusini mwa Boston, kidogo, labda maili chache kusini mwa Boston. Kwa kweli ni kitongoji cha Boston sasa.

Lakini Shule ya kwanza ya Kilatini ya Roxbury ilianzishwa na John Eliot mnamo 1645. Shule hiyo bado ipo hadi leo. Na tunayo. Nitakuonyesha picha yake sasa.

Na baadaye, tutakuonyesha video ya video hiyo ya 360 pia. Kwa hivyo, haya yote ni mambo matano. Na kisha jambo la mwisho, nambari sita, Eliot anaendeleza vijiji 14 vya Wahindi wanaoomba.

Kwa hivyo, maeneo kama Natick, Campton, Campton, na maeneo mengine ambayo sasa yanazunguka Boston, ambayo sasa yanajulikana kwa majina mengine, lakini haya yote yalikuwa vijiji vya Wahindi, yanaanza kuomba vijiji vya Wahindi vilivyoanzishwa na John Eliot kabla ya Vita vya Mfalme Philip vya 1675. Kwa hivyo, anaanza na Natick, na kisha vijiji 14 vilivyotengenezwa kwa kutumia mfumo wa Natick vinaongezeka na kuongezwa katika eneo hilo. Kwa hivyo, Eliot alifanya jambo lingine: kuanzisha vijiji hivyo na kupata mali zilizopewa Wahindi ili waweze kuendeleza miji yao.

Waliitwa Wahindi wanaoomba. Hapa kuna mfululizo wa ishara zilizopatikana Kusini mwa Boston hadi leo zinazokumbusha vijiji 14 vya Wahindi wanaoomba ambavyo Eliot aliviendeleza na kuvisimamia na Daniel Gookin. Kwa kweli alipokea jina la kuomba, jina lake, Mtume kwa Wahindi, mnamo 1660 na mtu aliyeitwa Thomas Thorogood au, ndio, Thorogood mnamo 1660.

Na kwa hivyo, jina hili la utani, John Eliot, Mtume kwa Wahindi, ni aina ya jina linaloambatana naye wakati wote. Hili lilisemwa na Thomas Thorogood mnamo 1660, na kisha likamshika. Na kisha, ukitafuta chochote leo, siku zote ni John Eliot, Mtume kwa Wahindi.

Naam, mambo hayo sita yanaonyesha umuhimu wa John Eliot kwa ufupi. Sasa, ninachotaka kufanya ni kurudi nyuma na kuruka hadi kuzaliwa kwake na kuelezea

miaka ya mwanzo, miaka yake 27 ya kwanza nchini Uingereza, ambapo alizaliwa. Alizaliwa mahali paitwapo Whitford mnamo 1604.

Kanisa la Mtakatifu Yohana Mbatizaji huko Whitford linambatiza tarehe 5 Agosti. Na kwa kawaida, unabatizwa kidogo mara tu baada ya kuzaliwa. Kwa hivyo, tunafikiri alizaliwa, sijui, kati ya tarehe 5 Agosti, kwa sababu ni wazi hakubatizwa, lakini kidogo kabla ya hapo.

Kwa hivyo, labda ilikuwa Agosti 1 au mwanzoni mwa Agosti 1604 huko Whitford , Uingereza, ambayo iko kama maili 28 kaskazini mwa London. Wazazi wake walifunga ndoa katika kanisa hilo pia. Na kwa hivyo tuna rekodi ya hilo.

Jina la baba yake lilikuwa Bennett, na Lattice alikuwa mama yake. Baba yake alikuwa mtu wa miaka mingi lakini kwa kweli alikuwa na shamba kubwa. Alikuwa na mali nyingi.

Na baadaye, kaka yake, alikuwa. Kwa kweli, John Eliot alikuwa mtoto wa tatu. Na kwa kweli, kaka yake na dada, dada, na kaka, wangemfuata New England baadaye. Baada ya hapo, familia yake itahamia kwa kiasi kikubwa, na wanafamilia wengi watahamia Roxbury kutoka Nazeing, ambapo waliishi ambapo alikulia utotoni.

Kwa hivyo, alizaliwa Whitford , yapata maili 28 kaskazini mwa London. Na kisha alitumia utoto wake kuanzia labda yapata mwaka 1608 hadi yapata mwaka 1614 au 1618, yapata miaka 10 huko, alipokua kutoka miaka 14 hadi 4 hadi 14. Kimsingi, alitumia muda mahali paitwapo Nazeing. Na hapa ndipo alipokulia.

Na hapa ndipo wazazi wake, baba yake, Bennett, walikuwa na mali. Sasa, Nazeing iko maili 16 kaskazini mwa London. Kwa hivyo, una Whitford maili 18. Nitakuonyesha picha za hilo.

Na kisha, kimsingi, unafika kusini mwa hapo maili 16 kaskazini mwa London. Na kimsingi, maoni yake kuhusu wazazi wake ni, naona, nukuu, naona kwamba hii ilikuwa neema kubwa kwangu Mungu kunipa wakati wangu wa kwanza wa kuogopa Mungu, neno na sala, nukuu ya mwisho. Kwa hivyo alikuwa na wazazi wacha Mungu, na tuna picha zake, nami nitakuonyesha tu picha za Kanisa la Watakatifu Wote huko Nazeing sasa.

Sababu ya Nazeing kuwa muhimu sana ni kwamba watu wengi kutoka Nazeing huishia kuja katika Ulimwengu Mpya. Na wanapoishi, waumini wa Nazeing huishi Roxbury. Huko Roxbury, kisha John Eliot atahama kutoka Kanisa la Kwanza la Boston hadi Roxbury ili kuwa "mwalimu" wao .

Walimwajiri mchungaji mwingine, Tom Weld, lakini John Eliot angekuwa mwalimu wa kundi hilo huko Nazeing. Na kwa sababu kwa kiasi kikubwa wao ni Nazeing na

kaka na dada zake waliishia kuja kanisani hapo pia. Sasa John Eliot alipokuwa na umri wa miaka 14 hivi, alienda Chuo Kikuu cha Cambridge.

Chuo Kikuu cha Cambridge kiko takriban maili 60 kaskazini mwa London, Chuo Kikuu cha Cambridge. Alisoma katika Chuo cha Yesu katika Chuo Kikuu cha Cambridge. Kuanzia 1618 hadi 1622, alitumia miaka minne kimsingi katika Chuo Kikuu cha Cambridge katika Chuo cha Yesu.

Sasa, hilo ni muhimu kwa sababu Chuo cha Emanuel huko Cambridge ndipo Wapuritani wote, wakorofi, walikuwepo katika Chuo cha Emanuel. Alikuwa katika Chuo cha Yesu. Ilikuwa aina hii ya kitu cha kawaida zaidi.

Mmoja wa watafsiri, Roger Andrews wa King James Version, alikuwa akifundisha huko Cambridge katika Chuo cha Jesus. Kwa hivyo, Eliot huenda alikuwa amekutana na mmoja wa watafsiri wa King James. Huyu, tena, yuko hapo kuanzia yapata mwaka 1618 hadi 1622.

Toleo la King James lilitafsiriwa mwaka wa 1611. Kwa hivyo, unajua, miaka 10 au chini ya miaka 10, miaka saba kabla ya kufika Chuo Kikuu cha Cambridge. Huenda alikuwa na uzoefu wa miaka saba wa Kilatini, alikuwa hodari katika Kigiriki, na alijifunza Kiebrania hapo.

Na ikawa kwamba alikuwa shabiki wa kweli wa Kiebrania. Na utaona hili likijitokeza tena na tena: kuifahamu Biblia, kuzungumza hadharani, na mambo kama hayo ya usemi. Angejifunza mambo hayo katika Chuo Kikuu cha Cambridge.

Baadaye, angerudisha Biblia yake ya Kihindi katika Chuo cha Yesu, Chuo Kikuu cha Cambridge. Na angesema hivi, nukuu, isipokuwa mama, akimaanisha Chuo Kikuu cha Cambridge, naomba, mwanafunzi mnyenyekevu sana anatoa nini, mwana anayeomba sala zako, nukuu ya mwisho, John Eliot. Kwa hivyo, John Eliot anatuma moja ya Biblia zake katika Chuo Kikuu cha Cambridge na kitu hiki akisema, hei, mimi ni mmoja wa mwanafunzi wako, mimi ni mmoja wa mwanafunzi wako, jamani, bado ninakuombea.

Na ilikuwa kama mguso mzuri hapo. Mama yake alifariki akiwa mwaka wake wa pili huko Cambridge mnamo 1620. Baba yake alifariki akiwa mwaka wake wa mwisho mnamo 1621.

Kwa hivyo sasa hana baba na mama; yuko Chuo Kikuu cha Cambridge. Baba yake alimjalilia pauni nane kwa mwaka ili aweze kuendeleza elimu yake hata baada ya kifo cha baba na mama yake. Lakini lazima ilikuwa jambo la kusikitisha sana kwake, kuwapoteza baba na mama wote wawili alipokuwa chuoni na kadhalika.

Mnamo 1622, alipata shahada yake ya AB. Na kisha akaanza kuingia katika programu ya uzamili. Kwa hivyo, anatafuta shahada ya MA.

Lakini kilichotokea ni kwamba uzoefu wa COVID ulimpata. Tauni ilimpata mwaka wa 1625. Mnamo mwaka wa 1625, ndipo alipolazimika kuondoka chuoni kwa sababu ya tauni hiyo.

Na hivyo, tauni na baada ya tauni ya 1625, anaondoka Cambridge, na harudi tena. Na huo ulikuwa mwisho wa hilo. Inaonekana aliteuliwa baada ya 1625, muda mfupi baada ya hapo.

Kwa hivyo, baada ya hapo, anatajwa kama mhudumu. Na kwa hivyo kati ya wakati huo wa 1625 na anapoenda New England, huko Boston, mnamo 1631, una takriban miaka sita huko. Baada ya uzoefu wake wa Cambridge, unapata aina ya kipindi cha miaka sita.

Na wakati huo, anakutana na mtu anayeitwa Thomas Hooker. Thomas Hooker, aliyeishi kuanzia 1586 hadi 1647, alikuwa na shule mahali paitwapo Little Baddow. Na hiyo ni kama maili 30 kaskazini mashariki mwa Chelmsford ya London.

Kwa hivyo, iko maili 30 kaskazini mashariki mwa London. Na iko nje kidogo ya Chelmsford. Na Hooker alikuwa mhitimu wa Chuo Kikuu cha Emmanuel College Cambridge, na Hooker alikuwa Mpuritan halisi.

Na kwa hivyo, Hooker alikuwa Mpuritani. Na Askofu huyu Laude, ambaye aliwapinga sana Wapuritani, alipoingia madarakani, Hooker aligundua ni bora atoke huko, la sivyo wanguawa. Na kwa hivyo, aliruka hadi eneo la Uholanzi mnamo 1630.

Na kisha Hooker anahamia Amerika na kuishi Boston kwa muda mfupi. Lakini basi Hooker ni mtu wa ajabu, kwa kweli. Tunapaswa kufanya utafiti zaidi, na nina kila aina ya rasilimali kwa John Eliot kwenye tovuti yangu.

Lakini pia kuna kitabu hapo kuhusu Thomas Hooker huyu. Aligeuka kuwa, aliondoka Boston, kisha akaenda mahali panapoitwa Hartford, panapojulikana kama Hartford, Connecticut leo, mji mkuu wa Connecticut, na kuanzisha Hartford na kuwa gavana wa kwanza wa Connecticut. Huyu ni Thomas Hooker, ambaye alikuwa na athari kubwa katika maisha ya John Eliot kati ya wakati huo, kipindi hicho cha miaka sita baada ya Harvard, baada ya Cambridge mwaka wa 1622, na alipoondoka mwaka wa 1631 kwenda Amerika.

Wakati huu pia, kwa hivyo Hooker alikuja Amerika, lakini pia karibu wakati huu katika miaka ya 1630 na mwanzoni mwa miaka ya 1630, John Cotton alikuja Amerika, mhubiri mwingine maarufu wa Puritan huko Boston. Thomas Shepard pia alikuja

Amerika. Kwa hivyo una aina hii ya kizazi cha kwanza, na hivyo ndivyo ninavyotaka kufupisha hili.

Hawa ni watu wa kizazi cha kwanza. Una William Bradford, una watu kama Thomas Hooker, John Cotton, Shepard hapa, Thomas Shepard, na watu hawa, hawa ni kizazi cha kwanza kilichofika ufukweni hapa, na kwa hivyo ni aina fulani ya, wao ni kundi la kushangaza na maalum. Hawa ndio watu walioanzisha Amerika.

Katika shule ya Hooker, Eliot anaandika haya, na mimi naona haya kama uzoefu wake wa kuongoka. Mahali hapa, ambapo ni shule ya Hooker, ndipo nilipoitwa, John Eliot aliandika, kupitia utajiri usio na kikomo wa rehema ya Mungu katika Kristo Yesu, kwa roho yangu maskini, kwani hapa Bwana aliiambia roho yangu iliyokufa, ishi, ishi, na kupitia neema ya Mungu, ninaishi na nitaishi milele. Na nilipofika katika familia hii iliyobarikiwa, alikaa na kukaa katika nyumba ya Thomas Hooker.

Hivyo ndivyo walivyofanya hapo awali. Kwa hivyo, kwa kweli alifungwa katika familia za watu. Nilipokuja katika familia hii iliyobarikiwa, niliona nguvu ya uchamungu katika nguvu na ufanisi wake mzuri kama sijawahi kuona hapo awali.

Ni kauli gani kuhusu Thomas Hooker. Jamaa huyo ndiye aliyekuwa kweli, na Eliot aliona hilo, na akasema katika muktadha huo kwamba roho yake iliitwa kuishi, na aliishi. Na hivyo ndivyo ninavyoona kama uzoefu wake wa kuongoka na mambo kama hayo.

Na kwa hivyo baadhi tu, ramani ndogo hapa inayoonyesha mahali Little Baddow alipo, ambapo alitumia miaka hiyo na Thomas Hooker. Eliot basi, hii ni hatua inayofuata, mnamo 1631, alikuja Amerika. Kwa kuwa Thomas Hooker alikuwa tayari amekuja Amerika, John Eliot anafuata yapata mwaka mmoja au zaidi baadaye, anakuja Amerika, na anaenda Boston, Kanisa la Kwanza la Boston.

Meli inaondoka Nazeing na kuwasili ikiwa na abiria 60 kwenye boti inayoitwa Simba, Simba, LYON, meli ya Simba iliyotengenezwa na Kapteni Pierce. Ilikuwa safari ya wiki 10 kuvuka bahari, wiki 10. Unaweza kufikiria kutokuwa na yoyote; hujui ni lini vimbunga vitatokea, na ulianza safari.

Na wiki 10 baadaye, wanafika, hiyo ni miezi miwili na nusu, wanafika kisha katika eneo la Boston. Inashangaza kwamba John Eliot, anaposafiri katika safari hiyo ya wiki 10, mke na watoto wa John Winthrop wanamkumbuka John Winthrop, mhusika mkuu katika kizazi cha kwanza cha Boston na Massachusetts. Mke wa John Winthrop na watoto wake walikuwa wakisafiri katika mashua hiyo hiyo na Eliot. Eliot anaitwa kwenye mashua hiyo waziri.

Anapofika Boston, anaenda kwenye Kanisa la Kwanza, na kimsingi wanahitaji mchungaji kwa wakati huu. Kimsingi, niseme mawili kati ya hayo: Boti ya Simba

ilikuwa na tani 200 za vifaa ambavyo Winthrop alikuwa ameomba kwa ajili ya Boston. Inavyoonekana, watu walikuwa wakifa kwa kiseyeye, na kiseyeye ni aina ya ukosefu wa vitamini C kwa takriban miezi mitatu. Inaweza kuwa na athari kubwa. watu wangekufa, lakini walipata boti na kwa hivyo, kwa hivyo,, waliokoa maisha ya watu wengi kwa sababu ya vifaa kwenye boti hiyo ya Simba.

Kisha Eliot anakuja kwenye Kanisa la Kwanza la Boston, na John Wilson, ambaye ni mchungaji wa Kanisa la Kwanza la Boston, anarudi Uingereza, akijaribu kumtia moyo mkewe arudi kwenye Ulimwengu Mpya pamoja naye. Kwa hivyo, Kanisa la Kwanza la Boston halikuwa na mchungaji, na Eliot akaja kama mchungaji, kwa hivyo akaja kwa mwaka mmoja katika Kanisa la Kwanza la Boston. John Wilson hakufanikiwa, na kwa hivyo alirudi Boston, lakini hakufanikiwa kumshawishi mkewe.

Je, unaweza kufikiria jinsi kujadiliana kuhusu jambo kama hilo katika familia yako kungekuwa vigumu? Boston, kwa njia, wakati huu, 1631... Hapa kuna kipande kifupi cha video cha nyumba hii ya tano ya mikutano, Kanisa la Kwanza la Roxbury, ambapo Eliot, chini ya huduma ya Thomas Weld, alifundisha kimsingi kuanzia 1632 hadi mwisho wa maisha yake mnamo 1680. Kwa hivyo, alitumia karibu miaka 60 katika kanisa hili, na kanisa hili lilikuwa msingi wa kazi yake ya Kihindi ambayo angeifanya baadaye, lakini kazi ya Kihindi ingekuwa yapata mwaka 1646. Kwa hivyo, ana takriban miaka 10, 14 hapa kabla ya kushiriki kikamilifu katika mradi wa Kihindi.

Watu wengi wanaifahamu Boston Common na bustani zilizo karibu nayo, na kisha ukiendelea kuelekea upande mmoja kwenye Mtaa wa Commonwealth, ni kama ndani ya eneo la bustani hizo. Sasa, Wilson anarudi, lakini watu wanampenda Eliot, na wanasema, Eliot, ungebaki kama mwalimu wetu, nukuu, mwalimu? Una mchungaji na kisha una mwalimu. Eliot, ungebaki kama mwalimu wetu? Na Eliot anasema, hapana, jamani, niliwaahidi watu huko Nazeing kwamba wakija, ningekuwa mchungaji wao.

Na kwa hivyo kimsingi, watu wa Nazeing walikuja na kukaa kusini mwa Boston. Sijui, ni maili chache. Ni karibu sana leo.

Ni kitongoji cha Boston. Na watu wake, Nazeing, waliishi Roxbury. Kwa hivyo Eliot anasema, hapana, siwezi kukaa katika Kanisa la Kwanza la Boston.

Kwa hivyo alishuka hadi Roxbury, na iko katika Jumba la Mikutano la Kwanza na Kanisa la Kwanza la Roxbury, ambalo linahusu Kanisa la Kwanza, ambalo lilidumu kwa takriban miaka 40. Lilikuwa na urefu wa futi 20 kwa futi 30. Unaweza kufikiria ukubwa wake.

Baadhi ya watu wana vyumba vya kuishi katika nyumba kubwa ambazo ni kubwa hivyo, futi 20 kwa futi 30. Nyumba ya Tano ya Mikutano sasa imesimama mahali ambapo nyumba hiyo ya awali ya mikutano ilianzishwa na Eliot. Kwa hivyo, kuna

kanisa kubwa hapo, si kanisa kubwa, lakini aina ya kanisa la kawaida la New England limesimama hapo.

Na kwa kweli, nitakuonyesha picha na vitu 360 vya vyote viwili. Karibu na kanisa, wana Uwanja wa Eliot huko Roxbury hadi leo. Hadi leo, bado haujafutwa.

Na kwa hivyo, kuna kanisa hili, Kanisa la Kwanza, ambapo Eliot alilianzisha, na sasa wameweka wakfu Uwanja wa Eliot karibu na kanisa, eneo zuri sana huko Roxbury. Na kwa hivyo, tuna picha za hilo. Hapa kuna kipande kifupi cha video cha Jumba hili la Mikutano la Tano, Kanisa la Kwanza la Roxbury, ambapo Eliot, chini ya huduma ya Thomas Weld, alifundisha kimsingi kuanzia 1632 hadi mwisho wa maisha yake mnamo 1690.

Kwa hivyo, karibu miaka 60 katika kanisa hili. Kutoka kanisa hili, kulikuwa na msingi, na kisha kulikuwa na kazi ya Kihindi ambayo angefanya baadaye. Lakini kazi ya Kihindi ingekuwa yapata mwaka 1646.

Kwa hivyo, ana takriban miaka 10, 14 hapa kabla ya kuanza mradi wa Wahindi. Hapa kuna kipande cha video fupi cha Eliot Square, ambacho kiko karibu na kanisa huko Roxbury. Kanisa la awali lilikuwa na takriban watu 25 hapo.

Sehemu kubwa ya familia yake, ikiwa ni pamoja na dada yake Sarah, mumewe William Curtis, dada yake Mary, na kaka yake Philip, walijiunga naye huko Roxbury. Alikuwa na kaka wengine wawili, Jacob na Francis. Walibaki Boston.

Kwa hivyo, ndugu wengine kadhaa walikuja, lakini walibaki Boston. Sasa nataka kufanya mabadiliko. Kwa hivyo, sasa amehama kutoka Boston 1631, 1632 hadi kuanzisha kanisa hili huko Roxbury, lenye watu 25, kanisa dogo, na mambo kama hayo.

Lakini mkewe, ambaye alikuwa amemchumbia au kuahidiana naye, alikuwa bado Uingereza. Alifika wakati huo. Mnamo 1632, Septemba 1632, na Septemba 4, ndoa ya kwanza katika kanisa la Roxbury, Thomas Weld alikuwa mchungaji huko.

Kwa hivyo, Eliot alikuwa mwalimu wa aina fulani. Thomas Weld alikuwa mhubiri, mhudumu wa kanisa hilo. Ndoa ya kwanza katika kanisa la Roxbury ilikuwa ndoa ya John Eliot na Hannah Mumford.

Hannah Mumford atakuwa mke wake kwa zaidi ya miaka 50. Na hata hivyo, hao wawili, yeye ni, yeye ni kitu chake mwenyewe. Na kwa hivyo nataka kumtazama.

Alijulikana kwa ukarimu wake na ujuzi wake wa uuguzi. Na hivyo ndivyo Winslow, katika maelezo yake au wasifu wake wa Eliot, anavyosema katika kumrejelea Hannah

Mumford, mke wa Eliot, ushirikiano wa pande nyingi katika nyumba ya Eliot. Huenda anastahili sifa bora alizomtia moyo.

Kwa maneno mengine, mwanamke huyu ni mhusika halisi, na analingana na Eliot. Nami nitakusimulia hadithi kadhaa sasa. Kwa miaka 10 hadi 14 ijayo, 32 hadi 1632 hadi 1646, Eliot atazingatia miaka hiyo 12 hadi 14, na atazingatia kanisa la Roxbury.

Kwa hivyo sasa 1631, anafika zaidi ya 1632, anahamia Roxbury na kutoka 32 hadi 42, 46, 1646, kwa miaka 10, 12, 14 ijayo, anazingatia huduma yake katika kanisa la Roxbury. Hilo litabadilika atakapojihusisha na Wahindi. Lakini hata hivyo, nataka kusimulia hadithi kadhaa.

Tatizo liko Roxbury; kulikuwa na moto huko mwaka wa 1645, na inaonekana, kulikuwa na mapipa 17 ya baruti. Na inaonekana, moto uligonga jengo hilo na kulipua smithereens . Na kisha kimsingi majengo mengine kadhaa katika mji huo, mji mdogo, yalishika moto, na kila kitu kikateketea.

Na kwa hivyo, inaonekana, aina hii ya moto haikuwa kabisa; mara nyingi ilitokea New England. Lakini nitafanya hadithi tatu za kifamilia ili tu kuwaonyesha Hannah na mkewe na aina ya uhusiano waliokuwa nao. Kisha, kuna sifa sita za tabia zinazomtambulisha John Eliot, na hizo zitakuwa sifa zake kwa maisha yake yote.

Kwanza kabisa, kuna hadithi tatu za kifamilia. Wilson Walker, aliyeandika kitabu chenye sura kuhusu John Eliot, alisema kwamba kimsingi, yeye, John Eliot, na Jonathan Edwards waliona biashara kama isiyoendana na ofisi ya mawaziri. Kwa hivyo biashara iko hapa, waziri yuko hapa.

Na kwa hivyo, hawakutaka kuchafua au kuchafua mikono yao na upande wa biashara wa mambo, ofisi hii. Kwa hivyo, alijitenga nayo, akimuachia mkewe. Baadhi wanaitwa Hana na Yohana, Elizabeth na Eliot, na samahani, Elizabeth na Zakaria kutoka Luka sura ya pili.

Hapa kuna mfano wa jinsi Eliot alivyokuwa amejitenga, akimwachia mkewe udhibiti wa nyumba na shughuli za nyumba. Hapo zamani za kale, Hannah na ng'ombe walitoka nje, sawa, hivyo ng'ombe walitoka nje na kufika mlangoni mwa nyumba. Na hivyo, Hannah anavuta, na anasema, hei, John, hapa, angalia ng'ombe hawa na kadhalika.

Hei, ng'ombe hao ni wa nani? Naam, John aliwaangalia ng'ombe. Ng'ombe walikuwa ng'ombe wake. John anawaangalia ng'ombe hao, lakini hajui ni akina nani. Anasema, oh, lazima wawe majirani.

Hannah alimfanyia hila kwa sababu walikuwa ng'ombe wake, lakini hakuwajua. Na kama umewahi kuwafuga ng'ombe, unajua, na hasa katika idadi hiyo ndogo ya

ng'ombe, unawajua ng'ombe wako, sawa? Hakuwajua ng'ombe wake. Hannah alimfanyia hila.

Nilidhani tu kwamba ilikuwa ya kuchekesha sana. Alikuwa na ucheshi mzuri. Kwa kweli, yeye pia alikuwa na ucheshi.

Kwa hivyo, sawa, hiyo ni moja. Unaweza kuona aina ya uhusiano hapo kidogo. Hapa kuna mwingine. Samahani.

Eliot alikuwa na adui. Na jamaa huyu alimchukia Eliot. Na alikuwa akiandika dhidi ya Eliot.

Alikuwa akimzungumzia John Eliot na kitu kama hicho. Mtu huyo aliugua. Na John Eliot alikuwa mtu mkarimu sana.

Lazima nipate maneno ya unyenyekevu na ukarimu. Kuna wimbo wa nchi unaofuata njia hiyo. Ni vizuri kuwa mnyenyekevu na mkarimu.

Kwa hivyo alichofanya ni kwamba alikuwa mgonjwa. Hannah alikuwa mzuri sana katika mambo ya uuguzi kama ilivyokuwa wakati huo, sawa? Anaenda huko wakati huo na kufanya kazi na jamaa huyo, na jamaa huyo anapona. Kisha John Eliot haachi tu hapo.

Anamwalika jamaa huyo, adui yake, ambaye anajua amekuwa akiandika dhidi yake, akizungumza nyuma yake, na kufanya mambo haya yote mabaya. Anamwalika nyumbani kwake. Na anapokuwa nyumbani kwake, hamkemei.

Hafanyi chochote kibaya kwa jamaa huyo. Anamfanya tu rafiki yake. Eliot alikuwa na kitu kama hicho cha mi casa, su casa, na unakuja nyumbani kwangu, unakaribishwa ndani, unajua, na mambo mengine.

Na kimsingi, jamaa huyo alibadilika kutoka kuwa adui yake hadi kuwa mmoja wa wafuasi wake wakubwa. Kwa hivyo hiyo ndiyo aina ya njia, aina ya mguso wa John Eliot, mpole na mkarimu na mambo mengine. Na aliweza kubadilisha mambo kwa jinsi alivyowapenda watu, ikiwa ni pamoja na tutawaona baadaye Wahindi.

Kwa hivyo, hii ni sifa nyingine ya nyumba yao. Mwishowe, hii inaathiri kidogo biashara pia. Sawa, kwa hivyo John Eliot anapanda cheo, na mweka hazina wa kanisa atamlipa.

Kwa hivyo, anapata mshahara wake kutoka kanisani, na mshahara wake unaongezeka. Lakini mtu ambaye ni mweka hazina wa kanisa anajua kwamba Eliot ni mtu mkarimu sana. Kwa hivyo, anasema, Sitaki upoteze pesa hizi na vitu hivi.

Na kwa hivyo, anachofanya ni kutoa lesa na kuifunga kwa vifungo vikali sana na kufunga mshahara wa Eliot kwenye lesa hii, kisha kuifunga vizuri kwenye lesa hii, kisha kumtuma Eliot nyumbani kuipeleka nyumbani kwa mkewe na vitu kama hivyo. Naam, Eliot, akiwa njiani kurudi nyumbani, alienda kumtembelea mwanamke mjane. Na mwanamke huyu mjane alikuwa na shida, na alikuwa maskini na vitu kama hivyo.

Na Eliot alikuwa mtu mkarimu sana. Kama bado hujaelewa hili, mtu mkarimu sana. Kwa hivyo, alisema, nataka kukupa pesa zangu.

Nimelipwa tu. Kwa hivyo hapa, nataka kukupa pesa na vitu vingine. Mjane huyu maskini na vitu vingine.

Kwa hivyo, anajaribu kufunga lesa, lakini lesa imefungwa vizuri sana kiasi kwamba hawezi kuifungua. Na hatimaye, anasema tu, nadhani Bwana anataka upate yote. Na anampa mwanamke mjane lesa yote na anatoka nje.

Unajiuliza ni nini kilitokea alipofika nyumbani na kusema, Nilimpa tu mshahara wangu wote mwanamke huyu. Na lazima akabiliane na Hannah Mumford, mkewe. Kwa hivyo, hilo linaonyesha tu wema wake, ukarimu wake, na jinsi alivyokuwa mtu mkarimu.

Kwa kweli ni jambo la kushangaza. Sasa, hizo ni hadithi tatu kuhusu Jonathan na John Eliot, ili tu kupata msingi. Sasa, nataka kuingia katika sifa sita, na tutazifikia haraka sana.

Ni mtu wa vitendo sana. Akitembea juu ya kilima hadi kwenye nyumba ya mikutano, Cotton Mather, ambaye angeandika historia ya *Magnalia Christi Americana* hadi 1702, naamini ilikuwa hivyo, Cotton Mather anaandika historia hii ya Amerika na ana sura nzima kuhusu John Eliot. Alisema kwamba John Eliot alipokuwa akitembea juu ya kilima hadi kanisani na kwenye nyumba ya mikutano, Kimsingi, alisema hivi, hii ndiyo njia, hii ni kama njia ya kwenda mbinguni.

Kwa hivyo, anapanda kilima. Alisema, hii ni kama njia ya kwenda mbinguni, ni kupanda kilima. Na kweli, kuna miiba na miiba njiani pia.

Na kwa hivyo kimsingi anapanda kilima, lakini anageuza kuwa somo la kiroho, na kuna miiba na miiba pia. Anaonekana kutumia mifano ya kawaida sana ya kitamaduni. Mifano hii anayoifanya na ulimwengu wa kawaida itafanya kazi vizuri sana na Wahindi atakapowakabili baadaye na kusaidia na mtume wake kwa Wahindi.

Inaonekana alikuwa mtu wa kuomboleza. Ninapenda hilo. Na angewaambia wanafunzi wake, naomba, hakikisheni kwamba mmekuwa ndege wa kuomboleza.

Alikuwa mtu wa kuomboleza, na aliwatia moyo wanafunzi wake katika suala hilo. Nadhani hiyo ni tabia nzuri. Kwa hivyo, pia alikuwa na kiasi, na hii ni ya kuchekesha.

Alialikwa nyumbani kwa mgeni na kunywa vinywaji. Kwa hiyo jamaa huyo akampa divai, ambayo alisema ilikuwa imechanganywa na divai na maji. Akajibu, divai ni pombe maarufu na yenye ukarimu, na tunapaswa kushukuru kwa unyenyekevu kwa ajili yake.

Lakini kama ninavyokumbuka, maji yalitengenezwa kabla, kabla yake. Na maji yalikuwa kinywaji chake cha kuchagua. Kwa hivyo, alikunywa maji badala ya divai.

Jamaa huyo anampa divai. Anasema, asante, lakini hapana, nitachukua maji na vitu vingine tu, jambo ambalo halikuwa la kawaida siku hiyo. Mwanaume mwenye tabia nzuri sana.

Nadhani tumeonyesha ukarimu wake hapo awali. Ni wachache huko New England wakati huo wangeonyesha. Sasa, hapa kuna kesi nyingine ambapo jambo lake la mi casa, su casa linaingia.

Mnamo 1650, alimwalika Mjesuiti, mmishonari Mfaransa Mjesuiti aliyeitwa Gabriel, kutumia majira ya baridi kali kama mfungwa nyumbani kwake. Kwa hivyo anafungua, majira ya baridi kali ni magumu huko New England. Na kwa hivyo, anafungua nyumba yake na kumfanya Mjesuiti huyu, kimsingi mmishonari, aje nyumbani kwake na kukaa kwa majira ya baridi kali.

Tena, hii inaonyesha ukarimu wake. Hakuwa mchoyo, kama watu wengine wanavyodai. Jamaa huyu hakuwa mtu mchoyo, lakini hakuwa mchoyo wa ubaguzi wa rangi kama wengine wanavyodai.

Sasa, alikuwa hivyo pia unapotafsiri Biblia yenye kurasa 1180 katika lugha ya Algonquin, ambayo hakuna anayeijua; hawana fasihi. Hawana, hawana chochote. Lazima ujifunze lugha hiyo kuanzia mwanzo bila sarufi, kamusi, au kamusi.

Na lazima uibuni yote kuanzia mwanzo kisha uitafsiri Biblia katika lugha hii ngumu sana. Eliot alifanya hivyo. Njia pekee unayoweza kufanya hivyo ni kupitia maadili ya kazi, kuwa na maadili ya kazi yenye nguvu, bidii na uvumilivu, bidii kubwa na uvumilivu mkubwa.

Cotton Mather, tena karibu mwaka 1702, anamtazama Eliot, na kusema, inasema, jina la Eliot limeandikwaje nyuma? Na walikuwa wakicheza na aina hii ya vitu vya aina ya anagramu. Na kwa hivyo jina la Eliot limeandikwa nyuma ni TOIL; hilo limeandikwa nini? TOIL, toil, na kisha E kwa Eliot. Sawa.

Kwa hivyo, TOILE, fanya kazi kwa bidii na alama ya E mwishoni. Na hiyo ndiyo ilikuwa tabia yake. Alijitahidi.

Jamaa huyu alikuwa mkaidi na mwenye bidii, na alikuwa na ari kubwa ya kufanya kazi. La sivyo, asingeweza kufanya robo ya alichofanya. Inashangaza tunapoingia katika hili kuona kile ambacho mtu huyu mmoja alifanya.

Ilikuwa ya kushangaza kabisa. Na ilihitaji bidii hii, uvumilivu huu, huu, ambao tungeuita leo ustahimilivu wa uvumilivu, wa kufuata lengo na kufanya kazi kwa bidii. Na mwishowe, unyenyekevu.

John Eliot, anapojielezea, anajiona, anasema, Mimi ni kichaka tu jangwani. Mimi ni kichaka tu jangwani. Na waandishi kadhaa, hata mwandishi wa kisasa, wamebainisha hili.

Mimi ni kichaka tu jangwani. Atafanya mambo ya ajabu. Na michoro yake ya kuchongwa, itachongwa na kuwa marumaru ambayo itadumu miaka 400,500 baada ya kuishi.

Na bado anasema, Mimi ni kichaka tu jangwani. Mtu huyu alikuwa mnyenyekevu na alimtukuza Mungu kwa njia nyingi. Sasa nataka kubadilisha gia tena.

Mojawapo ya mambo aliyopenda ilikuwa shule. Na hivyo shule, ambazo ni shule za wenyeji, zilikuwa vitu vilivyopendwa na mitume wetu. Ili kazi ya uboreshaji iwe ya kudumu, msingi lazima uwekwe katika elimu ya vijana.

Kwa hivyo, Eliot alijua kwamba ikiwa alikuwa hivyo, jambo hili alilokuwa akijihusisha nalo, na Wahindi na pia waumini wake, lingekuwa la kudumu, walihitaji kuzingatia elimu, ambayo ni kweli hata leo. Kwa hivyo, alihimiza kwamba lazima kuwe na matumizi ya kila mwaka kwa ajili ya usaidizi wa wakuu wa shule na wapenzi wa shule, nukuu ya mwisho. Mather, Cotton Mather, anaangalia na kusema kuhusu hili, kwamba Roxbury, hilo ni kanisa la Eliot, hilo ni la Eliot, kwamba Roxbury imewapa wasomi wengi zaidi kwa chuo cha kwanza, Harvard, kuliko kwa umma kuliko mji wowote, kuliko mji wowote wa ukubwa wake au, kama sijakosea, kuhusu ukubwa wake mara mbili katika New England yote.

Kwa hivyo, Eliot alijikita sana katika elimu katika mji wake wa asili na kisha kwa Wahindi. Na anaendelea, tutaona hili baada ya muda mfupi. Alikuwa wa ajabu kwa juhudi alizotumia kuwafundisha watoto, akitengeneza katekisimu.

Kwa hivyo, anatengeneza katekisimu zinazofanya kazi vizuri na watoto, Cotton Mather alisema, akinukuu, kama vile wakati Wajesuiti fulani walipotumwa miongoni mwa Wawaldensia kuwapotosha watoto wao, walirudi wakiwa na tamaa na mkanganyiko mwingi kwa sababu watoto wa miaka saba, ambao ni wa Wawaldensia,

walikuwa na kanuni za kutosha kukutana na waliosoma zaidi kuliko wote. Kwa hivyo ikiwa washawishi wowote wangeachiliwa wawachukie miongoni mwa watu wema wa Roxbury, Roxbury, kundi la Eliot, nina uhakika kwamba wangepata mawindo madogo katika kile walichokuwa nacho mahali pazuri pa kufundishwa kama katika sehemu yoyote ya nchi. Kwa maneno mengine, Eliot amewafunza watoto wake vizuri sana hivi kwamba mbwa mwitu hawa huingia na kujaribu kuwashawishi na kuwaasi, na kuwapotosha watoto.

Watoto ni werevu sana kiasi kwamba wao, kama watoto wa Wawaldensia, walifundishwa maandiko, na hawakuweza kuyapata. Kwa hivyo, hata hivyo, hayo ni maoni ya Cotton Mather kuhusu Eliot na baadhi ya mambo ya shuleni hapo. Cotton Mather pia, katika *Magnalia Christi Americana yake*, 1702, anamrekodi Eliot akisema, nukuu, Bwana, na hii ni aina ya sala ya nukuu yake, Bwana, kwa shule kila mahali miongoni mwetu, kwamba shule zetu ziweze kustawi, kwamba kila mshiriki wa mkutano huu aweze kwenda nyumbani na kupata shule nzuri ya kutiwa moyo katika mji anaishi, ili kabla hatujafa, tuweze kufurahi sana kuona shule nzuri ikitiwa moyo katika kila shamba la nchi yetu, nukuu ya mwisho.

Sasa, alifanyaje hasa? Kweli, Shule ya Kilatini ya Roxbury. Alianzisha Shule hii ya Kilatini ya Roxbury yapata mwaka 1645, na Philip, kaka yake John, akawa mkuu wa shule. Sawa, kwa hivyo Philip, kaka yake John, anakuwa mkuu wa shule hii ya Kilatini ya Roxbury, ambayo wakati huo ilikuwa na mlango wa kuingilia.

Milango kutoka Shule ya Kilatini ya Roxbury huishia kwenda Harvard, na hata leo, ninapozungumza na binti yangu, Natanya, na wanaangalia shule za mtoto wao na vitu vingine, alisema alisoma Shule ya Kilatini ya Roxbury hadi leo, na asilimia 20, bado asilimia 20 ya watu huenda Shule ya Kilatini ya Roxbury huingia Harvard. Kwa hivyo ni aina ya shule ya kushangaza, hata leo, ambayo ni 19 au 2021. Sasa, hiyo ilikuwa shule moja wakati huo, Shule yake ya Kilatini ya Roxbury, shule kongwe zaidi inayoendelea Amerika.

Kuna mjadala mdogo kuhusu hilo na shule zingine, lakini kwa kiasi kikubwa 1645 hadi sasa, na bado inaendelea vizuri. Nitawaonyesha picha, na kuna video hivi sasa ya hilo. Shule iliyofuata ilikuwa Jamaika Plain, na Shule ya Kilatini ya Roxbury ilikuwa Shule ya Jamaika Plain.

Shule hii ya Jamaika Tambarare bado ipo, na ni shule ndogo iliyoko, nukuu, Mtaa wa Eliot huko Jamaika Tambarare, kusini mwa Boston. Kwa hivyo, mambo haya mengi hufanyika katika eneo la Roxbury, Dorchester, Jamaika Tambarare, kusini mwa Boston sasa. Kwa kweli si mbali sana na Boston.

Jamaika Plain, nimehudhuria shule hiyo, na hii ndiyo shule ya kwanza iliyojumuishwa nchini Marekani. Alisema, kimsingi, watu weusi, Wahindi, na wazungu wote

walikuwa katika shule moja. Weusi, Wahindi, na wazungu wote walikuwa katika shule moja.

Ilikuwa shule iliyounganishwa. Tunazungumza sasa; alitoa mchango mkubwa kwa mahali hapo. Nadhani ilikuwa karibu mwaka 1690, lakini hii ni moja ya shule za kwanza zilizounganishwa nchini Marekani, zilizoanzishwa na, nadhani nani, John Eliot. Ni mtu mwenye maono ya ajabu bila, namaanisha, ni mtu wa ajabu.

Hapa kuna mandhari ya Shule ya Sanaa ya Eliot. Aliwapa urithi wa ekari 75 mnamo 1690 baada ya kifo chake. Shule hiyo bado ipo, na hapa kuna mandhari ya shule hiyo leo.

Na nilipokuwa nikipiga picha hizi, waliingia wanandoa wa Kiasia, wanandoa Weusi, wanandoa weupe. Bado ni shule iliyojumuishwa hadi leo. Kwa njia, iko kwenye Mtaa wa Eliot huko Jamaica Plain.

Hatuishii hapo. Kwa hivyo, tuna Shule ya Kilatini ya Roxbury na Shule ya Jamaika Tambarare. Nadhani inaitwa Shule ya Sanaa Nzuri na kitu kingine leo. Zipo kwenye Mtaa wa Eliot huko Jamaika Tambarare.

Chuo Kikuu cha Harvard. Mimi na Chuo Kikuu cha Harvard tutakuonyesha bamba, kisha tukiangalia kote Chuo Kikuu cha Harvard, liko kwenye Ukumbi wa Matthews sasa, kuna bamba linaloonyesha mahali Chuo cha India kilipokuwa. John Eliot alikuwa na ushawishi mkubwa katika kuanzisha Chuo cha India katika Chuo Kikuu cha Harvard.

Sasa watu wa Harvard walifanya hivyo, na ilikuwa jengo la kwanza la matofali kujengwa huko Harvard, Chuo Kikuu cha Harvard. Nenda Harvard, unajua, hiyo ni kweli, jengo, msingi, walilibomoa. Na lilibomolewa lini? Ndiyo, lilibomolewa mwaka wa 1698.

Mnamo 1698, walibomoa Chuo cha Wahindi. Hata hivyo, Chuo cha Wahindi kilikuwepo, na kisha matumaini ya Eliot yalikuwa kwamba kutoka Natick na vijiji vingine 14 vya Wahindi wanaosali, wangewatuma wanafunzi hawa wa Kihindi hadi Chuo Kikuu cha Harvard. Kwa kweli, katika chumba cha chini cha Chuo cha Wahindi katika Chuo Kikuu cha Harvard, kabla ya kuharibiwa mnamo 1698, katika chumba cha chini cha jengo hilo, kulikuwa na mashine ya uchapishaji ambayo walichapisha Biblia ya Eliot mnamo 1663.

Kwa hivyo, ni jambo la kushangaza kwamba jengo hilo, Chuo cha Wahindi cha Harvard, liko katika chumba cha chini cha jengo ambapo uchapishaji mwingi huu ulifanyika. Na kwa hivyo hilo ni jambo zuri. Hapa kuna bamba kwenye Ukumbi wa Matthews upande wa magharibi wa Harvard Yard.

Pia alikuwa mtetezi wa demokrasia. Na hii ni kidogo, John Winthrop, mnamo 1634, walikuwa na Vita hivi vya Pequot na kundi la Wahindi, nadhani ilikuwa yapata mwaka 1637. Na kwa hivyo John Winthrop, unajua, yeye ni kama gavana au chochote kile.

Pia aliwaomba mawaziri ridhaa ya aina hii ya hati ambayo alikuwa akipendekeza ili kufanya amani na Wahindi, sawa, kati ya Wahindi na wengine. Na Eliot alipinga. Na akasema, kimsingi, subiri kidogo, umewafanya mawaziri hawa wote hapa kufanya uamuzi huu.

Hapana, hapana, hapana. Nani hufanya uamuzi? Watu, si mawaziri, si wasomi, hufanya uamuzi. Hapana, watu hufanya uamuzi.

Na hivyo, John Eliot alisema, samahani, rafiki, watu wanahitaji kufanya uamuzi huu, si mawaziri na vitu vingine tu. Na hivyo, alipinga. Kisha John Winthrop akawatuma watu fulani ili, kuna nini na jamaa huyu? Ananidanganya.

Ninashauriana na mawaziri. Je, hilo si jambo zuri nililofanya? Naam, na Eliot anasema, hapana, unapaswa kushauriana na watu wa umma, demokrasia kama kitu. Na hivyo John Winthrop aliingilia kesi ya Eliot, na Eliot akaomba msamaha.

Eliot alikuwa na roho nzuri sana kwake. Hakuwa mtu wa kupigana na, unajua, kuchochea fujo na mambo kama hayo. Na kwa hivyo akasema, sawa, sawa.

Unajua, lakini alijieleza na mambo mengine. Alikuwa mpenda sana mambo ya kisiasa ya kanisa la kusanyiko ambapo watu hufanya maamuzi kwa ajili ya kanisa, na pia aliihurumia serikali. Hilo linatupeleka kwenye matatizo mawili ambayo John Eliot alikuwa nayo.

Mojawapo ilikuwa kesi ya Ann Hutchinson. Hii ni yapata mwaka 1637-38, mara tu baada ya Vita vya Pequot. Kimsingi, Eliot alihusika katika hali ya Ann Hutchinson.

Gavana alikuwa mtetezi wa imani. Hakukuwa na utengano kati ya kanisa na serikali. Sawa.

Na sasa najua tuna tofauti iliyo wazi kabisa kati ya kanisa na serikali. Zamani, haikuwa kitu. Walikuwa pamoja.

Kimsingi, visa vingi vya uzushi vilishughulikiwa katika eneo husika. Na Ann alihudhuria kanisa la John Cotton, Kanisa la Kwanza la Boston. Ann Hutchinson alimpenda sana John Cotton na alimpenda sana, lakini alihisi kama kila mtu mwingine alikuwa mzushi.

Kwa hivyo anaanza kumlea Cain na kisha anapendezwa na Uingereza. Kwa hivyo anarudi. Mchungaji wa kanisa hilo ni John Wilson, lakini John Cotton alikuwa akifanya kazi naye. Na aliwafundisha wanawake wa makazi hayo.

Na alikuwa na ujuzi mwingi katika maandiko na mambo mengine. Na akawa gumzo la mjini kwa sababu alikuwa na, na nadhani, alikuwa na watoto 15, jambo ambalo lilikuwa la kushangaza pia. Alikuwa na ujuzi wa Biblia.

Aliwashutumu kimsingi wahudumu wote wa New England kwa kufundisha nukuu, agano la kazi, nukuu ya mwisho, au dini ya nje, badala ya, kinyume na nukuu, agano la neema. Kwa hivyo, agano la kazi dhidi ya nje dhidi ya agano la neema, aina za ndani za vitu, na dini ya ndani. Na hayo yakawa maneno ya kuchekeka wakati huo.

Na kisha kimsingi alitumia maneno hayo kuwashutumu wahudumu wote, isipokuwa John Cotton na shemeji yake, John Wheelwright, ambao walikuwa na nukuu, muhuri wa roho. Kwa hivyo, unaweza kuona mahali ambapo hii inaelekea. Muhuri wa roho uko juu ya John Cotton na John Wheelwright, lakini wengine wote si wazuri.

John Winthrop, ambaye alikuwa gavana au chochote kile, alipendelea chama cha Orthodoxy. Na John Winthrop alikuwa mtu mwenye jiji lililokuwa juu ya kilima. Unakumbuka hilo? Na hata leo, Beacon Hill na jengo la serikali.

Mnamo 1637, alipatikana na hatia ya uchochezi. Thomas Weld, waziri, waziri mkuu huko Roxbury, ambapo John Eliot alikuwa, Weld kweli alimlaani sana. Na inaonekana alikuwa na nguvu zaidi katika kulaani kwake.

John Eliot alikuwa mkarimu zaidi, ingawa pia alipata matatizo katika ufundishaji wake. Alijaribu; alikuwa akijaribu kutumikia amani ya jamii. Unaweza kufikiria kwamba jamii hii ina umri wa miaka saba.

Wanakabiliwa na jangwa. Wanakabiliwa na changamoto zote walizokuwa nazo na mambo mengine wakiwa na umri wa miaka saba. Na kisha anaingia na kumlea Kaini miongoni mwa aina hii ya kitu.

Na John Eliot na wahudumu 500 walimlaani. Hawamfukuzi mara moja. Kwa kweli, baadhi ya madai yake yalikuwa kwamba aliamini katika ufunuo wa papo hapo, kwamba kama Mungu alivyozungumza na Ibrahimu katika siku za kale, ndivyo Mungu alivyozungumza naye.

Na kwa hivyo, anaanza hivyo. Alikataa ufufuo wa mwili, akisema kwamba roho, si mwili, bali roho, haifi. Kimsingi, majira ya baridi yalikuwa makali sana.

Kwa hivyo, walimfukuza Anne Hutchinson. Walimfukuza hadi Roxbury. Kwa hivyo, huyu ni Eliot.

Anacheza na Eliot na Weld wakati huo, na kimsingi wanafanya kazi naye huko Roxbury kisha kwa majira hayo ya baridi kali. Wanashtakiwa tena, jambo ambalo linaharibu zaidi. Anaishia kunaswa katika uongo.

Na hata John Cotton, ambaye Anne Hutchinson alimuunga mkono sana, anatambua kwamba anadanganya. Na kwa hivyo, kimsingi wanamhukumu. Amefukuzwa kutoka kwa jamii na mahakama.

Na kisha anaenda Kisiwa cha Rhode. Anapoenda Kisiwa cha Rhode, anamkumbuka Roger Williams, ambaye alikuwa maarufu kwa kwenda huko, ambapo mumewe alifariki mwaka wa 1642. Na kisha anaenda Kisiwa cha Long.

Na anapofika Long Island, yeye na watoto wake wote wanauawa huko. Kwa hivyo, ni kama mwisho wa kusikitisha kwake. Eliot ana umri wa miaka 36 hivi.

Yuko katika kizazi cha kwanza. Baada ya miaka mitano ya kushirikiana na Thomas Weld huko Roxbury, ni rahisi sana kusema kwamba alikuwa amemruhusu mzee huyo kuwa mwalimu wake. Weld alikuwa mkubwa kuliko Eliot kwa miaka tisa hivi.

Na kwa hivyo, baadhi ya watu wanafikiri, vema, kwamba Thomas Weld alikuwa na chuki nyingi dhidi ya Anne Hutchinson. Na kwa hivyo, alimshawishi Eliot. Labda hiyo sivyo ilivyotokea.

Eliot alikuwa na nguvu zaidi ya hapo. Na Eliot alijiimarisha katika hadithi hii ya kusikitisha kama mlezi wa imani ya kidini. Kwa hivyo, anachagua upande wa imani ya kidini.

Hilo ni moja ya matatizo ambayo watu hutaja kwa John Eliot, ambayo alifanya katika miaka yake ya ujana huko. Lingine linamwonyesha kama mtu mwenye hasira kidogo. Aliandika kitabu hiki, na akasema ana nyimbo, unajua, kurasa 50, 60, 70.

Inaitwa Jumuiya ya Madola ya Kikristo. Kwa njia, hati hizi zote ziko kwenye tovuti yangu. Ukienda kwenye tovuti yangu, nenda kwenye Historia, Historia ya New England, utaona ukurasa kuhusu John Eliot ambapo nimeandika, na nina rasilimali zote hapo katika Word, PDF, na HTML.

Kwa hivyo, unaweza kuzipakua na kuzihariri kwa urahisi au kuzitumia katika muktadha wowote unaotaka. Kwa njia, madokezo haya, pamoja na video, picha, na vitu nilivyo navyo katika PowerPoint, ni PowerPoint ambayo pia itakuwa kwenye tovuti hiyo kwenye tovuti ya John Eliot kuhusu kujifunza Biblia mtandaoni.

Hiyo ndiyo tovuti yangu, kujifunza Biblia mtandaoni. Kuna rasilimali nyingi za bure hapo ikiwa unataka kujifunza kuhusu Biblia. Ni mahali pazuri pa kwenda.

Kwa kweli, nilijiingiza kwenye mtandao mzima, zaidi ya mtandao; nilijiingiza tu hati zote nilizoweza kupata kuhusu John Eliot. Kwa hivyo ni aina ya ununuzi wa kituo kimoja. Nenda tu huko.

Kuna kila kitu unachotaka kujua kuhusu John Eliot. Lakini aliandika wimbo huu mrefu unaoitwa Jumuiya ya Madola ya Kikristo. Ulichapishwa Uingereza mwaka wa 1659.

Kimsingi, inasema kwamba John Eliot alitumia Kutoka 18.25. Katika Kutoka 18.25, Yethro anakutana na Musa na kusema, Musa, Musa, unajua. Musa alikuwa akijaribu kuhukumu, unajua, kuna maelfu ya watu, na anajaribu kufanya hukumu kati ya watu hawa wote. Na Yethro, baba mkwe wake, msaada wa mkewe, na Yethro alikuwa baba mkwe, kuhani wa Midiani, anatoka na kusema, Musa, Musa, tulia, jamani.

Unachopaswa kufanya ni kuwa na watawala wa kumi, nao hufanya maamuzi, maamuzi madogo kwa kumi, watawala wa miaka ya hamsini, watawala wa mamia, watawala wa maelfu. Ikiwa wana tatizo gumu, waache waliletee hilo kwako. Kwa hivyo, wale kumi wanamchagua kiongozi wa kumi, wale hamsini wanamchagua mtawala wa hamsini, mia moja, mtawala wa mia moja, maelfu, mtawala wa maelfu.

Na kisha, kimsingi, mambo makubwa yanamjia Musa zaidi ya hayo. Na kwa hivyo, kile Eliot alifanya ni kusema, hiyo ni njia nzuri ya kuendesha serikali. Tatizo ni kwamba, na hii ilichapishwa Uingereza mnamo 1659, na mfalme akasema, samahani, hatupigi kura vitu kama hivyo hapa.

Sawa. Na kwa hivyo, tulipata upinzani wa kweli na wa kweli kutoka kwa wasimamizi huko Uingereza. Na ilikuwa hivyo, ndivyo alivyofanya. Walimtendea vibaya sana kesi yake kiasi kwamba iliamriwa ifutwe, na ikafutwa.

Nadhani unaweza kusema hii ni moja ya hati za kwanza za Eliot zilizofutwa. Na kwa hivyo, ilibidi airudishe. Kwa hivyo, aliomba msamaha.

Sikumaanisha, unajua, sikumaanisha kutupa ufalme wote na mambo haya yote nchini Uingereza na kadhalika. Kwa hivyo, kimsingi alikula na kusema, sawa, sitafanya hivyo. Hata hivyo, Eliot bado aliamini kanuni hiyo.

Na anapounda vijiji hivyo vidogo 14, vijiji vya Wahindi, vijiji vya Wahindi vinavyoomba, Nadic akiwa mkuu, anapounda Nadic na hivi vingine, anafanya hivyo kwa msingi wa; Nadhani alikiita ushirika wa makanisa, ushirika wa makanisa. Na kile alichopendekeza katika ushirika wa makanisa ni Kutoka 18, 25, makumi, hamsini, mamia, na kimsingi anafanya jambo lile lile tu sasa ndani ya makanisa, bila kwenda kinyume na mfalme. Kwa hivyo yeye, na kwa njia, niseme ushirika wa makanisa, ambao nilikuwa na wakati mgumu sana kuuchambua kwa sababu kimsingi ulikuwa kitabu cha kwanza kuchapishwa kibinafsi Amerika.

Karibu hakuna hata moja kati yao iliyopo. Na Eliot alichapisha hilo faraghani. Na hata hivyo, kwa hivyo hili ni jambo la kushangaza, sijui, Eliot, jinsi alivyofanya hivyo.

Kwa hivyo, sawa. Sasa, kitabu cha kwanza kuchapishwa Amerika kilikuwa, mnamo 1640, Kitabu cha Zaburi cha Bay. Acha nitoe maoni kuhusu kitabu cha kwanza kuchapishwa Amerika, kitabu cha Zaburi cha Bay, 1640.

Cotton Mather na *Magnalia yake*, maoni ya tatu, sura ya 12 na aina ya ushairi. Nadhani anawadhiki. Ninyi washairi wa Roxbury epukeni uhalifu na msipoteze ili kutupa wimbo mzuri sana.

Nadhani anarejelea Weld na Eliot, ambao walihusika katika kitabu cha Bay Psalm. Na kimsingi kilitafsiriwa katika mita. Kwa hivyo, watu wa Biblia ya Kiebrania walitafsiri katika mita ya Kiingereza.

Hilo ni jambo la kushangaza. Na ni gumu. Anasema, na wimbo mzuri unaomrejelea Weldon.

Na anasema, na ninyi wa Dorchester, mistari yenu inaongezeka, labda ikimrejelea Richard Mather, lakini kwa maneno ya maandishi yenyewe, mtayaimarisha. Acha nisome hayo kwa sababu kwa kweli yana ushairi kidogo hapa pia. Nanyi wa Dorchester, mistari yenu inaongezeka, lakini kwa maneno ya maandishi yenyewe, mtayaimarisha.

Na hivyo ndivyo Cotton Eliot anavyosema kitu hiki cha mashairi, kipimo na mashairi viliingia katika kitabu hiki cha Bay Psalms na mambo kama hayo. Eliot alifanya mashairi kwa namna fulani kwa ajili ya kujifurahisha. Na inaonekana alikuwa mtu mwerevu sana kwa njia hiyo.

Kwa kweli atafanya mashairi katika matoleo ya Kiingereza na Kihindi pia. Kwa hivyo, mawaziri na mahakimu wa Boston walitaka toleo lao la Zaburi liimbwe siku ya Sabato. Na kwa hivyo walijivunia sana kitabu hiki cha Bay Zaburi.

Na kwa vile walijivunia sana kitabu cha Bay Psalm, wanajivunia sana Eliot. Alikuwa mmoja wa watafsiri wakuu, pamoja na Thomas Weld na Richard Mather. Kulikuwa na watu wengine waliohusika pia.

Kwa hivyo hiyo, kwa njia, ilichapishwa huko Cambridge, Massachusetts. Na Wapuriti walipenda kitu hiki. Na Eliot, kwa njia, alitaka makutaniko ya kanisa, mabaraza, na mabaraza ya kanisa yajadiliwe kwa Kiebrania.

Je, unaweza kufikiria hilo? Hii ilikuwa kabla ya harakati za Kizayuni mwishoni mwa miaka ya 1800 na huko Israeli, ambapo walirudisha uhai wa lugha ya Kiebrania, kwa

mfano, mnamo 1948 na baadaye. Na unaweza kwenda Israeli na kujifunza kuzungumza Kiebrania leo na kadhalika. Lakini hii ilikuwa nyuma sana katika miaka ya 1600.

Alitaka mabaraza ya kanisa yaendeshe kwa Kiebrania. Na hata hivyo, kwa hivyo alitetea matumizi ya Kiebrania kwa wote. Nadhani kama Mungu anazungumza Kiebrania na Mungu yuko mbinguni, unataka kujifunza Kiebrania sasa.

Kwa hivyo, unapofika mbinguni, huhitaji kuchukua kipindi cha miaka miwili kujifunza Kiebrania kabla ya kufika huko juu. Huo ulikuwa mzaha wangu. Huo haukuwa wake.

Lakini pia nimefundishwa Kiebrania na ninafurahia lugha ya Kiebrania. Kwa hivyo, napenda Eliot kwa madhumuni mengine pia. Kwa hivyo wacha nikupe mfano.

Zaburi 23, hii ni mwaka wa 1640. Nami nataka tu uone kidogo tu ya wimbo na kipimo kwa sababu kila mtu anajua hili. Lakini Zaburi 23 inaenda hivi.

Bwana kwangu mimi ni mchungaji, kwa hivyo sitapungukiwa. Yeye, katika zizi la majani mabichi, hunilaza chini. Na kwa hivyo, unaweza kusikia mimi, kwa hivyo sitapungukiwa, hunilaza chini. Kwa hivyo unaweza kusikia mapigo ya kipimo na kuchukua wimbo.

Na kwa hivyo ni njia ya kuvutia ya kutafsiri, lakini ni njia ngumu ya kutafsiri. Lakini hawa jamaa walikuwa na ujuzi wa lugha. Ni lugha ya Kiingereza.

Ni jambo la kushangaza. Liliundwa ili lisikike, si kusomwa tu. Liliundwa ili lisikike, si kusomwa tu.

Kitabu cha Zaburi ya Bay kilikuwa tukio ambalo walijivunia, na Eliot alipata sehemu ya heshima hiyo. Sasa, nataka kuhamia kwenye misheni ya India, ambayo inatambuliwa, inaungwa mkono, na kupingwa. Sawa.

Misheni ya Wahindi ilitambuliwa na kuungwa mkono mapema. Waingereza, walipofika Amerika, waliwaonaje Wahindi? Na nini kilikuwapo, kilikwendaje? Maelezo ya Wahindi yaliyotolewa na mtu anayeitwa Converse Francis ni kama haya, na kitabu hiki ni cha mapema sana. Kinasema, kama washenzi wote, walikuwa kinyume na kazi ya kawaida ya aina yoyote.

Wakati wao, yaani, wakati wa Wahindi, ulitumika katika kubadilishana vita, uwindaji, au uvuvi, na uvivu au usingizi. Kwingineko alitaja matatizo ya ulevi, michezo ya kubahatisha, kulipiza kisasi, mambo makubwa kwao, na kupiga powwow. Francis anasema, nukuu, powwow, kwa kifupi, mara moja alikuwa kasisi, daktari, na mpiga magurudumu.

Kwa hivyo, powwow ilikuwa kama kasisi wa Mhindi, nao wangukuwa na nyimbo za uchawi, densi, na aina hii yote ya vitu vya porini na kadhalika. Powwow alikuwa mkuu wa hilo. Alikuwa kasisi.

Wasachem walikuwa wakuu. Chifu wa India alitwa sachem. Na baadaye, kungekuwa na matatizo kwa Eliot kwa sababu Eliot alipokuwa akihubiri injili ya Kristo, nguvu ya kuhani, watawala, ingepungua, na nguvu ya wakuu pia ingepungua.

Na hivyo, wakuu walikuwa wakipoteza mamlaka, makuhani walikuwa wakipoteza mamlaka, na kutokana na kupoteza mamlaka yao, basi watapinga injili kwa watu wao kwa sababu injili inapowafikia watu wao, wanapoteza mamlaka yao. Na hawawapati watu wakiwaletea chakula na vitu vyote, kwa hivyo hawalazimiki kufanya kazi kwa bidii hivyo. Sasa, ghafla, watu wanasema, hmm, hatutafanya hivyo tena.

Na hivyo, watawa na watawa wa makuhani watapinga au watapingwa. Sio wote, sio wote, lakini baadhi yao watapinga kuenea kwa injili kwa sababu ya jambo hili la kugombania madaraka. Unaona jambo lile lile katika Matendo, na Paulo anapoingia Efeso, na kisha kimsingi, mafundi wa fedha hawawezi tena kumtengenezea Artemi miungu.

Na kwa hivyo wanasema, unajua, tunampinga Paulo, unajua, Efeso ni, unajua, kwa Artemis, na wana ghasia kubwa juu ya hilo. Kutakuwa na kitu kama hicho cha muundo wa nguvu kinachoendelea hapa, na utakiona ndani ya Wahindi. Ndui.

Wahindi walipigwa na ndui. Waingereza walifika yapata mwaka 1620, Plymouth Rock, William Bradford. Lakini kabla ya hapo, mwaka 1612 na 1613, kulikuwa na tauni ya ndui iliyopitia na kuuu Wahindi wengi.

Na hivyo, Wahindi waliharibiwa na ndui. Hiyo ilikuwa kabla ya kuwasili kwa mzungu, kwa njia, kabla ya kuwasili kwa mzungu. Na hivyo, idadi yao ilikuwa imepungua.

Muhuri wa Massachusetts, muhuri wa mapema wa Massachusetts, nami nitakuwa na picha yako mara baada ya haya, una Mhindi amesimama pale akisema, na ukisoma maelezo yanayotoka kinywani mwake, yanarudi juu ya kichwa chake, anasema, njoo utusaidie. Kwa hivyo, Mhindi na muhuri wa Massachusetts walisema, njoo utusaidie. Naam, hiyo ni nukuu kutoka kwa Matendo sura ya 16, mstari wa tisa.

Na kimsingi, ni kumnukuu Paulo wakati Paulo anapopata maono ya Makedonia, njoo utusaidie. Na kimsingi, inamaanisha kuleta injili hapa. Na kadhalika kwenye muhuri basi, muhuri wa mapema, una msemu huu wa Kihindi, njoo utusaidie.

Hiyo ni kueneza injili hapa. Na kwa hivyo ni aina ya muhuri wa kushangaza unaoonyesha mtazamo kuelekea Wahindi wa mapema na kadhalika. Ruzuku ya mfalme kwa baraza la Plymouth.

Hii ndiyo Plymouth ya asili. Inasema athari kuu, ambayo mimi hufanya. Hii ni nukuu, nukuu, athari kuu, ambayo naweza kutamani na kutarajia kutoka kwa kitendo hiki, ni ubadilishaji wa watu wa sehemu hizi kwenye ibada ya kweli ya Mungu na dini ya Kikristo, nukuu ya mwisho. Kwa hivyo hawakuwa wakijaribu tu kutoroka, lakini Wapuritani na Mahujaji, haswa Mahujaji, walikuja hapa kupata uhuru wa kidini.

Na hiyo ilikuwa moja ya madhumuni yao ya kuja hapa, lakini pia walikuja hapa chini ya tume ya kufanya kazi kimsingi katika kueneza injili kwa watu wa India hapa. Na hivyo ndivyo ilivyosemwa hapo na mfalme na ruzuku ya mfalme, barua kwa Matthew Craddock, gavana wa kampuni ya gavana na gavana Endicott, gavana wa mapema wa Massachusetts mnamo Februari 16, 1629, hiyo ni mapema 1629, maneno haya, nukuu, tunaamini hutasahau lengo kuu la shamba letu kwa kujitahidi kuwaleta Wahindi kwenye ujuzi wa injili, nukuu ya mwisho. Ajabu.

Kwa hivyo sehemu hiyo ya hili, sehemu ya kuja kwao Amerika, wacha niiweke tu, sawa, ilikuwa ni kuepuka mateso ya Askofu Mkuu Laude na mambo kama hayo. Kwa hivyo, Wapuritani walikuja kwa njia tofauti na kisha miaka ya 1630 na kadhalika. Na kisha, William Bradford aliingia na Wahujaji mnamo 1620.

Walikuwa wakijaribu kuepuka mateso ya kidini lakini pia kueneza injili kwa Wahindi. Na kisha hatua moja zaidi; sijapata maelezo yangu hapa, lakini ni hatua ya kuvutia tu. Eliot atajaribu kumfanya ajihusishe sana katika ubadilishaji wa Wahindi, lakini pia ataandika mambo yanayorejea Uingereza.

Na wanatumaini Amerika kwamba wanapoona uongofu na maungamo, kile wanachokiita maungamo ya Wahindi hawa, maungamo ya Wahindi hawa yanaweza kusaidia kusafisha na kufufua kanisa huko Uingereza. Kwa hivyo, pia hakukuwa na kukimbilia Amerika kwa ajili ya uhuru wa kidini, kutafuta Wahindi kwa ajili ya injili, lakini pia kurudisha injili Uingereza ilikuwa sehemu kubwa ya matakwa yao, na walitumaini kwamba maungamo haya ya Wahindi yangewashawishi watu kurudi Uingereza. Kwa hivyo, ni aina ya kuvutia, mbili, tatu, moja na Wahindi, mbili, na kisha kurudi na tatu, zote hizo zilikusika.

Kwa njia, Wahindi waliaminika kuwa makabila 10 yaliyopotea ya Israeli. Na kwa hivyo, Thomas Thorogood huyu, ambaye nimemzungumzia hapo awali, ndiye aliyempa Eliot jina la mtume wa Wahindi, kimsingi anasema kwamba Wayahudi huko Amerika, uwezekano wa Wamarekani ni Wayahudi. Kwa maneno mengine, Wahindi hawa kwa kweli ni wa dondoo la Kiyahudi.

Na Eliot alijadiliana na hilo, bila shaka, yeye, unajua, ni Kiebrania. Na kwa hivyo, alibadili dini, alikubaliana na hilo. Na kwa njia, hili pia lilishikiliwa na Rabi Ben Israel huko Amsterdam.

Kwa hivyo, haikuwa tu, unajua, hawa Wakristo wanaobuni mambo haya. Kuna Rabi huko Israeli huko Amsterdam ambaye alishikilia jambo lile lile. Sasa, kwa nini walisema hivi kwa Wahindi? Naam, Wahindi walipaka mafuta vichwani mwao.

Sawa, walipaka mafuta vichwani mwao, kama Agano la Kale. Waliosha miguu ya wageni, sawa na vile ulivyonavyo katika Biblia; Yesu huosha miguu ya watu. Walifurahia kucheza.

Unamkumbuka Daudi na alikuwa Samweli wa pili wa sita akicheza mbele za Bwana kwa nguvu zake zote na vitu vingine. Wanajieleza kwa mifano, na wana mifano na hadithi wanazosimulia. Na hivyo ndivyo Eliot atakavyowasiliana na Wahindi kwa kutumia vitu vya mfano.

Inaaminika walisema neno haleluya. Na kwa hivyo inaonekana, haleluya inakuja, na sina uhakika jinsi lilivyotafsiriwa, lakini walisikia neno haleluya katika lugha za Kiingereza na Kihindi. Nao wakasema, Hmm , hiyo inaonyesha uhusiano na Kiebrania na kadhalika.

Tohara: baadhi ya Wahindi wametahiriwa, na wanasema tohara ni ya Kiyahudi na kadhalika. Na kwa njia, inaonekana, Wahindi hawakupenda nyama ya nguruwe. Na kwa hivyo wanasema, Hmm, hiyo pia ni ya Kiyahudi.

Unajua, si kosher. Siwezi kula nguruwe huyo leo na kadhalika. Kwa hivyo, nguruwe na nguruwe.

Kwa hivyo sisemi kwamba hiyo ilikuwa kweli, lakini Eliot aliikosa hapo, nadhani, ni wazi, lakini hivyo ndivyo walivyowafikiria Wahindi kama makabila 10 yaliyopotea ya Israeli. Kwa hivyo, walifanya kazi ya kuwabadilisha kuwa Yesu Kristo na mambo mengine. Kwa hivyo, katika injili ya Kristo.

Sasa, wengine wanaofanya kazi na Wahindi pia hawakuwa Eliot tu anayefanya kazi na Wahindi; wanajaribu kuonyesha kwamba kulikuwa na watu wengi waliohusika katika kueneza injili kwa Wahindi. Mmoja wao alikuwa jamaa anayeitwa Roger Williams. Na kimsingi yuko Plymouth.

Kisha, anaishia katika jimbo la Rhode Island. Aliwahubiria kwa lugha yao wenyewe. Alianzisha kitu hiki kinachoitwa nukuu, ufunguo wa lugha ya Kihindi ya Amerika, na nukuu hiyo mwaka wa 1643.

Sasa, ni miaka mitatu kabla ya Eliot kujitokeza na kuweza kuzungumza lugha ya Kihindi. Kwa hivyo, Williams yuko mbele kidogo ya Eliot. Lakini si mkubwa kama Eliot angefanya.

Lakini anaweka ufunguo huu, au kimsingi ni kamusi, kamusi ya maneno ya Kihindi na jinsi yanavyotumika. Roger Williams alifanya hivyo. Alifukuzwa mwaka wa 1636.

Lakini alikuwa na uelewa mzuri na mzuri wa lahaja za Wahindi, Roger Williams. Mtu ambaye ni wa ajabu, na ninahitaji kufanya utafiti zaidi kumhusu, na kwa kweli nina kitabu katika mkopo wetu wa maktaba kinachokuja, alikuwa mtu anayeitwa Thomas Mayhew. Thomas Mayhew alikuwa kwenye Martha's Vineyard.

Pia amerudi kidogo kabla ya Eliot. Kwa hivyo, tunazungumzia miaka ya 16 na mwanzoni mwa 1640 na mambo mengine kwenye Martha's Vineyard leo, karibu na pwani ya Massachusetts. Na kweli, tulihubiri kwa lugha ya Kihindi zaidi ya Eliot .

Kwa hivyo, hii ni, tuko katika miaka ya 1640 sasa kwenye Martha's Vineyard. Faida ya Mayhew, Mayhew alikuwa na faida mbili. Watoto wa Mayhew, baada yake, kwa vizazi vitatu, waliendelea na kazi yao na Wahindi kwa vizazi vitatu, kwa hivyo kuanzia, unajua, miaka ya 1640 hadi 18, nadhani ni 1820.

Ninachanganyikiwa sasa. Hapana, 1806. Kuanzia 1640 hadi 1806, vizazi vyake vya Mayhew's vilifanya kazi na Wahindi na kadhalika.

Kwa hivyo, alikuwa na kazi ndefu, zaidi ya miaka 100, miaka 150 na Wahindi kwenye Martha's Vineyard. Kwa hivyo, Thomas Mayhew ni mtu wa ajabu. Yeye pia na Eliot wangewasiliana na kuingiliana katika mambo kadhaa.

Katika Martha's Vineyard, sababu nyingine kwa nini Mayhew alifanikiwa zaidi kuliko Eliot kwa namna fulani ilikuwa ni wakati tutakapozungumzia Vita vya Mfalme Philip mnamo 1675 wakati Vita vya Mfalme Philip vilipoharibu Massachusetts, na watu wa India walikuwa wakiuawa pande zote mbili za kushoto na kulia. Na ilikuwa wakati mbaya sana. Tutaonyesha hilo baadaye.

Vita vya Mfalme Philip viliharibu Massachusetts, na aina fulani ya uhusiano wa walowezi na Wahindi ulikosekana katika Shamba la Mizabibu la Martha. Kwa hivyo hakupata matokeo ya Vita vya Mfalme Philip kwa sababu alikuwa kwenye Shamba la Mizabibu la Martha na kwa hivyo hakupata kikwazo ambacho Eliot angekabiliana nacho baadaye maishani mwake. Kwa hivyo, Thomas Mayhew, mtu wa ajabu, na vizazi vya Mayhew walisaidia kueneza injili kwa Wahindi kwenye Shamba la Mizabibu la Martha.

Tafuta wasifu wa Thomas Mayhew kwenye tovuti pia kama aina ya rafiki wa Eliot. Eliot pia alikuwa na marafiki wengine, kwa hivyo nitawaeleza kwa ufupi tu katika hatua hii. Richard Gookin anageuka kuwa mkuu wa. Aliwekwa juu ya vijiji vya Wahindi, vijiji vya Wahindi wanaoomba Wakristo, na bado alikuwa mfuatiliaji kutoka upande wa serikali, lakini alikuwa rafiki mzuri wa Eliot.

Kwa hivyo, Richard Gookin na Eliot kimsingi walikuwa chipukizi. Thomas Shepherd pia alijitokeza Eliot alipoanza kuwahubiria Wahindi kwa lugha yao wenyewe. Thomas Shepherd kutoka Cambridge alikuwepo, na Eliot alikuwa na utaratibu zaidi kuliko watu wengine wote waliofanya kazi isiyo na mpangilio. Eliot alikuwa na utaratibu zaidi.

Edward Winslow alikuwa rafiki mwingine wa Eliot. Edward Winslow alikuwa Uingereza, na kwa hivyo kilichotokea ni kwamba Eliot angetuma vitu Uingereza, na Edward Winslow angevisambaza, kuvichapisha Uingereza, na kuvisambaza Uingereza, na kisha watu wangeunga mkono kazi ya Eliot, na hivyo ndivyo alivyochapisha Biblia yake kimsingi. Watu kutoka Uingereza wangeunga mkono, na walituma sehemu kubwa ya vyombo vya habari ili kuchapisha Biblia hii pamoja na printa.

Kwa miaka mitatu, walimpa mkataba mpiga chapa kutoka Uingereza ili kuchapisha Biblia. Kwa hivyo, Edward Winslow, alikuwa mtu muhimu katika kuchukua vitu vya Eliot na kuvifanya vipatikane Uingereza ili watu wa Uingereza waweze kuwasaidia wakuu wa shule za India. Wakuu wa shule za India wangesaidiwa kutoka Uingereza, na Edward Winslow alikuwa amekufa. Richard Boyle alikuwa mtu mwingine ambaye alikuwa juu ya, kulikuwa na Chama cha Uenezaji wa Injili au kitu kama hicho, na Richard Boyle alikuwa aina ya mwanafalsafa, mtu tajiri ambaye alikuwa juu ya hilo, na kwa kweli alihamasisha ufadhili mwingi ambao ungemsaidia Eliot.

Na mwishowe kulikuwa na jamaa mmoja aliyeitwa Richard Baxter, ambaye alikuwa Mpuritani wa awali ambaye alikuwa Mpuritani Richard Baxter na Baxter na Eliot waliandika huku na huko. Walikuwa kama watu wa kiroho, na Eliot angemwambia Baxter mambo ya Baxter na kutafsiri baadhi ya kazi za Baxter katika lugha ya Algonquin. Kwa hivyo Baxter angemwandikia Eliot, na kulikuwa na aina halisi ya roho ya undugu kati ya Richard Baxter na John Eliot, na tuna baadhi ya mawasiliano yao na mambo mengine.

Kuna makundi matano ya Wahindi nchini Uingereza, na sidhani kama ninataka kuyapitia sasa, lakini kilichoonekana hapa na ninatumia data inayoonyesha na acha nifanye hivi kidogo tu kuonyesha kupungua kwa idadi ya watu. Wapequot ambao tulizungumzia kabla ya vita vyao mwaka wa 1637 au chochote kile, walikuwa na wapiganaji 4,000, lakini mwaka wa 1674, walikuwa na 300 pekee. Kwa hivyo, katika makabila mengi haya, kulikuwa na makundi matano ya kikabila katika eneo hili huko New England, na karibu yote yaliona kupungua kwa asilimia 90 kwa idadi ya wapiganaji wao na idadi ya watu wao, na kwa hivyo kulikuwa na mambo mabaya ambayo unajua kimsingi yakitokea kati ya vita na kisha mapigo na mambo kama hayo.

Kulikuwa na upungufu mkubwa wa idadi ya Wahindi. Sasa, kabila la Massachusetts Algonquin lilikuwa na lahaja nyingi. Watu wa Wampanoag ndio ambao Eliot atawalenga kwa ajili ya tafsiri yake.

Hata hivyo, kuna upinzani kutoka kwa walowezi kwa Wahindi hawa wanaoomba. Kulikuwa na mgongano na wakulima. Kimsingi, kile ulichokuwa nacho ni mgongano wa jinsi unavyoiona ardhi.

Walowezi kutoka Uingereza walikuja, nao walitaka kuishi katika ardhi hiyo, kuweka uzio, na kujenga vijiji na miji yenye mitaa na haki za mali na vitu vingine. Watu waliweka uzio kuzunguka bustani na mazao na walitaka bustani, mazao, uzio, vijiji, aina hiyo ya kitu, dhidi ya Wahindi ambao walikuwa wameunganishwa na ardhi kwa njia ya kina zaidi kwa maana fulani, lakini kwao, hakukuwa na uzio, hakukuwa na mipaka, ardhi ilikuwa yao tu na aina fulani ya kitu, na walidhani walikuwa wawindaji, walikuwa wavuvi na kimsingi walizurura ndiyo walizurura ilhali hawa jamaa wengine walikuwa walowezi na kwa hivyo kulikuwa na mgongano. Kwa njia, jambo lile lile lilitokea Misri. Namaanisha, unajua Musa anasema, hei, ninyi watu leteni kondoo wenu na vitu vyenu hapa chini kama huyu Yusufu, unajua, Baba Yakobo anashuka.

Anasema, huwezi kukaa kando ya Mto Nile. Mto Nile ndio mahali ambapo mazao yote yapo. Ng'ombe wako watakula chakula chao chote.

Watachukiwa sana. Unakaa katika nchi ya Gosheni. Katika nchi ya Gosheni, unaweza kufanya mifugo yako huko kwa sababu mifugo haichanganyiki na kilimo, na kwa hivyo unapata aina hiyo hiyo ya kitu kinachoendelea hapa ambapo Wahindi wamezoea kuzurura, kuwinda, na kuvua samaki popote walipotaka na sasa una walowezi wanaoingia wakijaribu kuweka uzio na vitu kama hivyo kwa hivyo kuna upinzani upande wa walowezi kwa sababu walowezi wanasema subiri kidogo tulijenga uzio huo, na Wahindi wanaruka tu kwenye uzio na kufanya uwindaji wao au chochote kile na kwa hivyo walowezi walikuwa wanapinga Wahindi na Wahindi hawakupenda walikuwa wakizuiliwa na makazi haya unajua na kadhalika na kwa hivyo kulikuwa na upinzani kutoka kwa Wasatyam kama tulivyosema hapo awali.

Wasatyam walikuwa machifu, na Wapowwow walikuwa makuhani, na watu hao wakaanza kupoteza madaraka. Mmoja wa Wasatyam niliyesoma anamsimulia akisema, "Jamani, ni nani ataniletea chakula tena? Nyinyi nyote ninyi. Mimi ndiye chifu. Nileteeni. Mnajua, mnalipa kodi zenu au chochote kile, na mnamlipa Wasatyam, chifu, kwa hivyo chifu aliletewa mali zake zote. Sasa wanakuwa Wakristo na vitu kama hivyo watu wanatulia na watu wanatulia ardhi wanafanya kilimo chao wenyewe, na hawailitei chifu tena, na kwa hivyo machifu Wasatyam na Wapowwow, makuhani wakifanya yao, unajua ngoma zao na matamshi yao na mambo mbalimbali tena wanapoteza madaraka, na kwa hivyo watakasirika sana na kwa hivyo wanaanza kupinga aina hii ya suluhu.

Sasa, Ellie atajifunzaje lugha hiyo? Lugha ya Kihindi, na tena, nimechanganyikiwa na jinsi ninavyopaswa kusema Kigiriki, Kiebrania, na Kilatini. Kwa kweli, ilinibidi nichukue kozi kuhusu Ugariti na Kibabiloni, au kile wanachokiita Acadian, na hizo ni lugha ngumu kiasi. Nataka tu kukuambia kwamba nimeangalia lugha ya Kihindi.

Sio kitu, na si kitu ikilinganishwa na lugha ya Algonquin. Ni vigumu sana, na inanishangaza kwamba Ellie anaweza kuelewa mambo haya yote. Ni lugha ngumu sana, hata lugha ya zamani ya Babeli au Acadia. Una, una, una fasihi ambayo unaweza kufanya kazi nayo.

Hakukuwa na fasihi yoyote iliyoandikwa ambayo ilibidi aifanyie kazi. Yote yalikuwa ni maneno ya mdomo tu ambayo ilibidi ayabuni yote haya. Ilibidi abuni alfabeti yake mwenyewe ili kuelezea sauti alizokuwa akisikia kutoka vinywani mwa watu hawa.

Kwa hivyo, ni jambo la kushangaza. Alijifunzaje lugha hiyo? Naam, kulikuwa na jamaa mmoja aitwaye Kakano , Kakano , na jamaa huyu katika Vita vya Tausi, kimsingi, alichukuliwa mateka, na kwa hivyo kulikuwa na jamaa mmoja huko Dorchester, ambayo iko karibu na Roxbury, ambaye alikuwa na jamaa huyu kama aina ya mtu mtumwa-mtumwa. Alikamatwa vitani, na kimsingi alikuwa mtumishi wa nyumbani.

Naam, Eliot aliona hilo, na akasema, hei, nitamchukua, na kwa hivyo kimsingi, Eliot anamchukua kama mtumishi wa nyumbani. Anaishi na Eliot, na yeye, lengo lake basi ni kumfundisha Eliot jinsi ya kuzungumza Algonquin, au lahaja ya Swampinong ya Algonquin. Kwa hivyo alijua Kakano alijua Kiingereza na Algonquin, kwa hivyo aliweza kumsaidia Eliot katika tatizo la tafsiri na kujifunza na kumfundisha Eliot jinsi ya kuzungumza katika lugha hii ya Kihindi.

Alikuwa mtu mkosoaji sana ambaye alimsaidia Eliot kumtia nguvu na kumpa utalamu aliohitaji ili aweze kuzungumza na watu hawa. Sasa, Robert Frost, kwa njia, anasema ushairi ndio unaotoweka katika tafsiri, na nimefanyia kazi tatizo hili la Kiebrania kwenda Kiingereza, na acha nisome hilo tena. Ushairi ndio unaotoweka katika tafsiri.

Theluthi moja ya Agano la Kale itakuwa mashairi, na hilo litatoweka katika tafsiri, na hata litakuwa hivyo kwa Kiingereza, kwa njia, na nimefanyia kazi nalo kwa miaka mingi. Siwezi; ni kitu ambacho kinanishinda kujua jinsi ya kutafsiri mashairi ya Kiebrania katika mashairi ya Kiingereza. Siwezi kufanya hivyo, na nimefanyia kazi kwa miaka mingi katika hili, na kwa hivyo anasema hili limepotea.

Eliot , mnamo 1663, atachapisha Biblia katika Algonquin. Itakuwa kitabu cha kwanza kabisa, Biblia ya kwanza, samahani, Biblia ya kwanza kuchapishwa Amerika mnamo 1663. Eliot anasema, na baadaye, miaka michache baadaye, mnamo 1666, aliandika sarufi ya Kihindi, ya kwanza kuandikwa, iliyotungwa kwa msingi, kutoka kichwani mwake, na Eliot akasema, nukuu, Hatupaswi kukaa kimya na kutafuta miujiza.

Hatupaswi kukaa kimya na kutazama miujiza. Mara nyingi fanya, na Bwana atakuwa pamoja nawe. Maombi na maumivu kupitia imani katika Kristo Yesu yatafanya chochote.

Hutafanya mambo ya ajabu bila ndoto ya ajabu, anasema John Eliot. Alikuwa na ndoto ya ajabu, na sasa tutaonana katika kipindi kijacho. Tutaishia hapa. Katika kipindi kijacho, tutamchukua Eliot. Tutamuona mwaka wa 1646 katika Wigwam ya Wabon, hadi alipojenga hizi 14, au kuwa na vijiji hivi 14 vya Wahindi wanaoomba, tutaona kazi yake kuu ikitokea kati ya Wigwam ya Wabon, na vijiji hivi 14 vilivyokaa, na jinsi kipindi hicho cha maisha yake kinavyotokea kwa takriban 1646 hadi 1675 na Vita vya Mfalme Philip, ambavyo vitamaliza hilo, na itakuwa uhusiano mbaya kati ya walowezi na Wahindi mwaka wa 1675, na hilo litawaathiri sana Wahindi hawa wanaoomba.

Kwa hivyo, wakati ujao, kipindi nambari mbili, tutachukua kazi yake na Wahindi kutoka Wigwam ya Wabon hadi Natick na vijiji 14 vya Wahindi vinavyosali. Asante kwa kusikiliza. Natumai umetiwa moyo na jinsi kusikia hadithi ya John Eliot na upendo wake, shauku, na urafiki wake na Wahindi hawa kwa kueneza injili ya Yesu Kristo ni jambo la kutia moyo sana, na natumai hilo litaendelea kupitia video hizi.

Asante kwa kutazama, nasi tutakupata katika kipindi kijacho. Asante.

Huyu ni Dkt. Ted Hildebrandt katika mafundisho yake kuhusu John Eliot, 1604-1690, Mtume wa Wahindi. Hiki ni kipindi nambari moja, Umuhimu wa Eliot, Mizizi ya Kiingereza, Mhudumu huko Boston kwa Kanisa la Kwanza la Roxbury.